

שבת  
מברכין!

## ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוואס שליט"א

## ביחד



## ירידה בטמפרמנט

הרבה זוגות שוכחים שאנחנו לא נשארים צעירים לנצח. הגוף עובר שינויים כתוצאה מלידות, השמנה, עבודה קשה או סדר יום לחוץ. דברים אלו משפיעים ישירות על הקשר הזה. כתוצאה מכך אחד מבני הזוג נפגע, כי הוא חושב שהשני לא רוצה בו או שהוא לא אוהב אותו. גם המראות ברחוב וצורת הלבוש, החשיפה לאינטרנט, גורמים לצד אחד להיות להוט מאד והצד השני בכלל לא רוצה. עלינו לזכור שכל דבר בחיים, מעניין ומסקרן בתחילתו, ולאחר זמן חשים שחיקה. גם הקשר הזה לעיתים נעשה בנאלי, ולא כל כך מעניין. הדבר מוביל לאכזבות קשות ולפעמים גם לנתק שגורם לחיפוש אחר ריגושים אחרים. גורם נוסף לאכזבות בקשר הזה הוא ההבדל בטמפרמנט בין בני הזוג. לפעמים האחד נלהב תוסס וסוער והשני לא.

לקשיים אלו יש פתרון: א. להשקיע יותר בקשר הזוגי החווייתי והחברי, ולעסוק פחות בחלק הגשמי. עיקר הקשר בין איש לאשתו הוא הקשר הרגשי והנשמתי, והקשר שבינו לבין הוא רק 'הדובדבן שבקצפת'. מתי לדובדבן יש משמעות? כאשר יש מתחתיו עוגה וקצפת. אבל מי שאוכל אך ורק דובדבנים, בסוף מרגיש צרבת ומואס גם בדובדבן עצמו. והמשל הזה מתאר את חייהם של אלפי זוגות מאוכזבים. בכדי להימנע מאכזבות אלו, צריך לבנות קודם את 'העוגה' ואת 'הקצפת', כלומר, להשקיע בחלק השיחתי. הפתעות, ריגושים, מילים טובות ופירגונים, יתרמו הרבה מאד לקשר הזה. בתחילת חיי הנישואין כשהכל היה חדש, לא היה צריך כ"כ את הדחיפה והסיוע של השיחות והמחמאות, אבל שנכנסנו לתוך הנישואין החידוש נעלם.

ב. בימינו כל דבר עובר שדרוג וריענון. גם הקשר הזה צריך לעבור שדרוג. מחדשים עניין ויוצרים רצון וכמיהה לזה. לכן, על הבעל להגיע ליועץ נישואין מוסמך, שהתמחה בזה וללמוד אצלו דברים שהוא לא ידע. בעיות של חוסר זרימה ידונו ויפתרו עם הדרכה נכונה. הדרכה כזו תורמת לקשר שבינו לבין ומעצימה אותו. גם האשה תלך ליועצת שמתמחה בנושא זה.

ג. צריך להפסיק להסתכל סביב, ולרכז את המחשבה והעניין אך ורק בתוך הבית. המושג 'הציץ ונפגע' מאד דומיננטי בנושא הזה. אסור להיחשף לתכנים לא צנועים באינטרנט, למראות ברחוב, ורצוי להסתובב שם כמה שפחות. גם מי שקיבל היתר להחזיק אינטרנט לצורך עבודה וכו', חייב להתקין חסימה חזקה כדי שלא ידע דברים שאסור לדעת, ולא יגיע למה שאמר החכם מכל אדם: "וְיִסְקֶיף דַּעַת יוֹסִיף בְּכַחַב" (מסכת בבבא מציעא).

## פרשת השבוע



## אוהב שלום

בסוף פרשת בלק נתן בלעם עצה למלך מואב ואמר לו שאם הוא רוצה לפגוע בעם ישראל שיפקיר את בנות מואב ואז ממילא תפגע בהם המגפה.

וכן היה, התחילו בחורי ישראל לזנות עם בנות מואב ועבדו את העבודה זרה – בעל פעור. והנה נשיא שבט שמעון גם הוא לקח מדינית כדי לעבור עבירה וכל העדה בכו פתח אוהל מועד. פנחס קם מתוך העדה הבין את המצב לאשורו לקח רומח והרג את זמרי בן סלוא ואת כזבי בת צור והמגפה נעצרה.

ומיד בתחילת פרשתנו אומרת התורה: "פִּינְחָס בֶּן-אֶלְעָזָר בֶּן-אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת-חַמְתִּי מֵעַל בְּנִי-יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת-קִנְאָתִי בְּתוֹכָם... לִכֹּן אָמַר ה'נִי נָתַן לוֹ אֶת-פְּרִיטִי שְׁלֹמֹם". פנחס זכה לברית כהונת עולם ולברית שלום בזכות המעשה האמיץ שעשה.

ונשאלת השאלה: פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן פעל פעולה ולא רגילה. ומדוע יחסו הכתוב עד אהרן הכהן? הרי מידתו של אהרן – אוהב שלום ורודף שלום. וכאן פנחס עשה פעולה שלכאורה מנוגדת למידה זו. איך ניתן להסביר זאת?

קוראים יקרים – נתבונן במידתו של אהרן – אוהב שלום ורודף שלום. למה נאמר אותו דבר פעמים? בהבנה פשוטה ניתן לומר – שאוהב שלום הכוונה רוצה להרבות שלום בעם ישראל. ורודף שלום פרושו, שאפילו עוד לא היתה מריבה כבר הוא רץ לעשות שלום.

אבל יש כאן נקודה עמוקה יותר. בעשיית שלום יש שני מצבים – לרצות שיהיה שלום ולהשכין שלום. ומצד שני לרדוף את השלום, כלומר – להפריד בין שני אנשים כדי שלא יהיה בניהם שלום.

לדוגמא קבוצה של רשעים אם יהיה בניהם שלום מיד יהיו נזקים בעולם לכן מצווה להפרידם. כמו שאמרו חז"ל: "שינה לרשעים טוב להם וטוב לעולם".

דוגמא נוספת: הבן שלנו התחבר עם חבר לא טוב שמלמד אותו מעשים גרועים, כאן המצווה לרדוף את השלום ולהבריח אותו כדי שהם יפרדו והבן שלנו לא יינזק. חברות בין שכנות שמרכלות כל היום וגורמות לסכסוכים גם שם צריך לעשות הפרדה ולדאוג שלא יהיה בניהם שלום והקבוצה תתפזר וכן כל כיוצא בזה.

וזהו בדיוק מעשהו של פנחס ברגע שהוא פגע בזמרי וכזבי והפסיק את השלום בניהם מיד נעצרה המגפה שפגעה בעם ישראל. ולכן יחסו הכתוב עד אהרן הכהן שידע לאהוב שלום אבל גם לרדוף את השלום.

לכן כל אחד מאיתנו צריך להיות אם הראש והרגש מתי לעשות שלום ומתי להרחיק את השלום, לשם כך צריך להפעיל בעיקר את השכל ולא את הרגש. ונסיים בברכת שבת שלום, שמשלימה ומחברת את כולם.

שבת שלום ומבורך

אבנר קוואס

בסיום השיעור היומי, פנה התלמיד לרבו בשאלה:

זה עתה למדנו שאין בן דוד בא עד שתכלה הפרוטה מן הכיס.

משמע שבוזה תלוי ביאת המשיח.

ובמקום אחר נאמר כי ביאת המשיח תלוי בזכות נשים צדקניות.

ענה לו המלמד, תלמידי היקר, שתגדל תבין שאין כאן סתירה:

"בזכות נשים צדקניות – תכלה הפרוטה מהכיס..."

בדיחה







## עונשים מתקנים

כשרוצים להטיל עונש על איחורים, חוצפה, התנהגות לא הולמת וכדומה, אפשר לתת לילד לכתוב חיבור או מאמר באורך כותלי בית הספר בנושאים הללו. למשל, הילד מאחר בצורה כרונית. נא להניח לפניו ספרים בנושא שיפור המידות (אורחות צדיקים, פלא יועץ, סדרת תיקון המידות וכדומה) ושיכתוב חיבור בנושא מעלת מידת הזריזות או לחילופין בגנות מידת העצלות. ואולי כדאי שִׁינְרָצָה את החיבור לפני התלמידים.

לאחר עונש כזה, ותוך כדי כתיבה, הוא ילמד ויפנים את חשיבות הזמן, את מעלת הזריזות ואת ההפסד שיש בעצלות. בפעולות אלה אנו מפתחים אצלו גם את תפיסת העתיד.

דוגמה נוספת: ילדים בגילאי שש עד עשר, מתחילים להבין שסכף יכול לספק הנאות כגון: ארטיק, וופלים, קרמבו וכד'. אם ילד לוקח ממתק מהמכולת, אסור לבזותו ולקרוא לו גנב, כי ילד לא גונב אלא לוקח בלי רשות. במקרה כזה כדאי לתאם עם בעל המכולת שכאשר האבא או האמא יגיעו עם הילד לחנות, המוכר יקבל מהילד את מה שהוא לקח בלי רשות, כמובן, בלי לבזותו.

בפעולה כזאת הילד קצת מתבייש, וזה דבר נפלא, שִׁינְרָצָה אצלו לאורך זמן. זהו עונש מתקן ללקיחת חפצים ללא רשות. אפשר גם לתת לו לכתוב חיבור בנושא 'יהי ממון חברך חביב עליך כשלך'.

## עונש נורמלי

עלינו ההורים להשתדל להעניש עונש כזה שהילד יכול לעמוד בו. ישנם עונשים מאוד נפוצים שמשתמשים בהם מורים בבתי הספר והילד לא יכול לקיימם. נתקלתי במקרים שבהם המחנך הורה לילד להעתיק את כל פרקי אבות עם ניקוד, או שהמורה אמרה לתלמידה לכתוב אלפיים פעם - 'אני לא מאחרת יותר'. עונשים מהסוג הזה מייאשים את הילד מלתקן, ובנוסף, הם לא חינוכיים. אף ילד לא יעתיק ספרים שלמים עם ניקוד, ואף ילדה לא תכתוב אלפיים פעם משפט סיוזיפי ומעצבן. אדרבה, הדברים הללו יגרמו להם התניה שלילית ויצרו אצלם התנגדות למורים. כאן המקום לומר שלשלוח ילד הביתה למספר ימים בגלל איחורים או חוצפה וכדומה הוא דבר שלילי לחלוטין.

שאלתי פעם 'איש חינוך' אחד: מה אתה מרוויח מזה שאתה נותן לילד להעתיק פרק שלם עם ניקוד, או שולח אותו הביתה לשבוע או לשבועיים? הוא אמר לי: כדי שיתחנך ויהיה ממושמע. עניתי לו: אתה יוצר אצלו ריאקציה שלילית ותסיסה, ואתה גורם לו לשנוא את החומר שאותו הוא כותב, וגם את כל המערכת. ובנוסף לזה ברור שהוא לא ישב בבית אלא ישוטט ברחובות. וכאן אתה מפסיד את הילד לגמרי.

## סיפור לשבת



### האור החיים הקדוש

בתקופה שהתגורר רבינו בסאלי שבמרוקו, התגורר ברבאט הסמוכה יהודי שהיה עשיר גדול, והתהפך עליו הגלגל עד שהתרושש לגמרי מנכסיו. יצא האיש ונדד בערי מרוקו, על מנת לחפש תעסוקה לפרנס את בני ביתו הרבים שהיו סמוכים על שולחנו. ביטחונו היה חזק בבורא עולם, שיזמן לו כדי מחייתו. השקיע האיש בעסקים שונים, ומצבו החל להשתפר אט-אט, עד שאסף סכום כסף נכבדי שאפשר לו לשוב לעיר מוצאו. בדרכו חזרה לביתו, עבר בעיר סאלי - עירו של ה"אור החיים" - אשר בה היה לו ידיד ומכר משכבר הימים.

מכיוון שנקלע למקום בערב שבת, ולא הייתה לו שהות להגיע לעיר רבאט לפני שבת, הוזמן הלה על ידי חברו להתארח אצלו בשבת קודש. נענה האיש להזמנה בשמחה, ואף מסר לו את צרור כספו, שהרוויח בתקופת נדודיו לשמירה עד צאת-השבת. במוצאי שבת לאחר ההבדלה, ניגש מיודעו האורח למארחו, וביקש את הפיקדון שהפקיד בידיו. אך לתדהמה כפר הלה בכל, "לא הפקדת בידי אף לא פרוטה אחת" - אמר לאורח הנדהם. משעמד האורח על דעתו, והתחנן בפניו להשיב לו את כספו, שעמל עליו זמן רב בניגעה רבה. הרעים עליו המארח בקולו: "האינך מתבייש? בביתי לנת ועל שולחני אכלת, ולבסוף אתה קם ומעליל עליי עלילות דברים?!"

ראה היהודי, שבטובות לא יעלה בידו להוציא את כספו מידיו של הרמאי, והחליט לתובעו לדין תורה אצל רבנו חיים בן עטר. ניגשו שניהם לבית הרב, ושטחו את טענותיהם לפני הרב, הלה טוען, שהפקיד את כספו בידי חברו, והלה טוען, לא היו דברים מעולם. שאל ה"אור החיים" הקדוש את האורח: "האם היה עד ביניכם בשעה שהפקדת ממוןך בידו?". השפיל האיש את עיניו ואמר: "לא היה עד בינינו, המעשה היה סמוך מאוד לכניסת השבת, ולא הספקתי להעיד עד כך עדים, רק זאת אני זוכר, שבזמן מסירת הכסף ישבנו שנינו תחת עץ, ואז הוצאתי מכיסי את צרור הכסף ומסרתני לו".

מיד אורו עיניו של הרב, באומרו לאורח: "גש נא לעץ הזה והזמן אותו להעיד את עדותו". המפקיד, שהכיר ברבנו שהינו קדוש ובעל מופת, יצא מיד לדרכו לזמן את העץ לבוא להעיד, בלי להרהר אחר הדברים. ואילו המארח נשאר בבית הרב.

כעבור כמה רגעים, אמר הרב, כמסיח לפי תומו: "בוודאי הגיע כבר האיש אל העץ" - "מה פתאום, רבי?". השיב המארח כלאחר-יד - "עדיין רחוק העץ, ואינו יכול להגיע אליו כל כך מהר". התבונן הרב באיש הכופר בפיקדון, בתתו בו מבט נוקב, ואמר: "קום והשב לו ליהודי את כספו". לפליאתו של האיש, כיצד חרץ הרב את גורלו ללא שמיעת העד, ענה הרב: "אם טענתך צודקת, שלא היו דברים מעולם, והלה לא הפקיד מאומה בידך, מהיכן יודע אתה את מקומו של העץ?". ללא אומר ודברים, החזיר האיש בבושת פנים את צרור הכסף לבעליו. מיד לאחר מכן ניגש האורח ל"אור החיים" הקדוש, נישק את ידיו, והודה לו, על כי בחוכמתו גילה את האמת, ודן דין צדק.

במהלך שנת ה'תשנ"ח התגלתה מחלת חשוכת מרפא בגופו של נער, בנו של אחד מיקירי ירושלים התורניים. אביו של הנער שמע בעצת חבריו ועלה לבית העלמין בהר הזיתים, שם נעמד להתפלל לרפואת בנו ליד קברו של ר' חיים בן עטר, "אור החיים" הקדוש. משסיים לומר את פרקי התהלים המיוחדים לתפילה על החולה, קיבל על עצמו ללמוד מדי שבת בשבתו בספר "אור החיים". לתדהמתם של הרופאים, הבן החל להתאושש, ולא עבר זמן רב עד שהבריא לחלוטין.

זמן קצר לאחר מכן שמע האב, כי הרב של רמת חן, הרב יעקב יוסף אויערבך, איבד את מאור עיניו בעקבות החמרה במחלת הסוכרת. הרופאים טענו בכל תוקף שאין תרופה או טיפול רפואי כלשהו שיכולים להשיב לו את ראייתו. מיהר האיש לביתו של הרב אויערבך והציע לו לפקוד את קברו של ר' חיים בן עטר. "יבקש הרב חנינה בעד נפשו שיאירו עיניו כמקודם, כדי שיוכל מכאן ולהבא ללמוד כל שבוע בספר "אור החיים". הרב התקשה להאמין, כי ישועתו תבוא ממעשה זה. ברם, לאחר הפצרות מרובות, נסע יחד עם האב להר הזיתים, נעמד ליד קברו של הצדיק ושפך לבו כמים. הוא ביקש שיתעוררו עליו רחמים רבים בזכות הצדיק, שיאירו עיניו, כדי שיוכל ללמוד מדי שבת בספר "אור החיים". בשובו לביתו פתח הרב אויערבך את הספר, שהיה בספרייתו. לתדהמתו הבחין, כי הוא יכול לראות מעט מעט, כמותוך ערפל. למחרת ניסה שוב ואז כבר ראה טוב יותר, ובתוך ימים ספורים נפקחו עיניו לגמרי. הרופאים הודו, כי מדובר בנס רפואי של ממש. כמה צדקו חכמי ונציה שכתבו בהסכמתם לספר: "הטועם מיערות דבשו- יאירו עיניו, כי כשמו כן הוא: אור החיים".

(עין חמד)



## קו המשפחה העולמי

ייעוץ והכוונה עם יועצים ללא עלות  
בנושאי שלום בית וחינוך ילדים  
בימים א-ה בין השעות 09:00-23:00

הפנייה ליועצים/ות מוסמכים בכל רחבי הארץ

חיג מחזורי \*9421

9421\*



## תכנית רדיו 'ביתנו החדש' עם הרב אבנר קוואס

כל יום רביעי  
בין השעות 21:10 - 23:00

רדיו קול ברמה תדרים

92.1FM / 104.3FM / 105.7FM